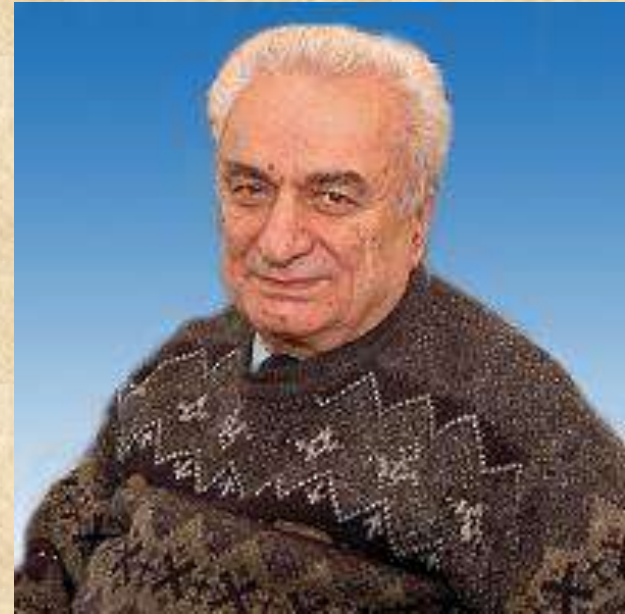

ՀՀ ԳԱԱ Վ. Համբարձումյանի անվ.
Բյուրականի աստղադիտարանի
գիտական և գիտակազմակերպական
գործունեության հաշվետվություն
2019

19 դեկտեմբերի 2019, Բյուրական

Յուրի Վարդանյան (1936-2019)

Երվանդ Թերզյան (1939-2019)

Դավիթ Սեդրակյան (1938-2019)

ԲԱ գիտական ուղղությունները

- աստղառաջացման երևույթ, աստղառաջացման տիրույթներ, երիտասարդ աստղեր
- միգամածություններ, դրանց կապն աստղերի հետ, առաջացման մեխանիզմն ու էվոլյուցիան
- գալակտիկաների միջուկային և աստղառաջացման ակտիվություն
- տեսական հետազոտություններ՝ ճառագայթման տեղափոխման տեսություն, սպեկտրների մեկնաբանություն
- նոր ուղղություններ՝ աստղաքիմիա, աստղակենսաբանություն, բարձր էներգիաների աստղաֆիզիկա և այլ

Բազային ծրագիր Ա-3 «Անկայուն երևույթների դերը տիեզերական օբյեկտների էվոլյուցիայում»

ԲԱ կառուցվածքը, անձնակազմը

ՏՆՕՐԵՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ԳԻՏԱՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆՆԵՐ

Տեսական աստղաֆիզիկա

Բարձր էներգիաների աստղաֆիզիկա

Աստղագիտական շրջանայություններ

Անկայուն երևույթներ

Երիտասարդ աստղային օբյեկտներ

Աստղաքիմիա, աստղակենսաբանություն և ԱՄ

Ակտիվ գալակտիկաներ

Տիեզ. կոմպակտ օբյեկտներ և ռելյատ. գրավիտացիա

Պատմամշակութային աստղագիտություն

ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐ

Դիտողական աստղագիտության բաժին

2.6մ աստղադիտակ

Շմիդտի համակարգի 1մ աստղադիտակ

Փոքր աստղադիտակներ

Աստղաինֆորմատիկայի բաժին

Համակարգչային ցանց և համացանց

ԲԱ համացանցային կայքէջ

Գիտական գրադարան

Դիտողական արխիվ

Հայկական վիրտուալ աստղադիտարան

Հաշվողական աստղաֆիզիկա, աստղավիճակագրություն

Կիրառական աստղագիտության կենտրոն

ՄԱՄ տարածաշրջանային կենտրոն

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Փոխտնօրեն

Գիտական քարտուղար

ԿԱՂԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

ՀԱՇՎԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

ԻՆԺԵՆԵՐԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄ

Ինժեներներ և տեխնիկներ

Մեխանիկական արհեստանոց

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄ

Վարորդներ

Բանվորներ և այգեպան

Պահակներ

Հավաքարարներ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱՂԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

Լրատվական և գովազդային ծառայություն

Ֆոնդհայթայթում

Միջոցառումների համակարգում

Հրատարակչություն

Այցելությունների ծառայություն

Վ. Համբարձումյանի տուն-թանգարան

Հանրային և կրթական ծրագրեր

ԵՐԻՏԵՈՐՀՈՒՐԴ, ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐ

Կադրեր

Գիտաշխատողներ

41+1

ՀՀ ԳԱԱ ակադ.	-	գլխավոր գ.ա.	3
ՀՀ ԳԱԱ թղթ-անդամ	1	առաջատար գ.ա.	6
Գիտության դոկտորներ	5	ավագ գ.ա.	10
Գիտության թեկնածուներ	22	գիտաշխատող	9
Առանց գիտ. աստիճանի	14	կրտսեր գ.ա.	12
Ասպիրանտներ	1	ավագ լաբորանտ	1

Այլ աշխատակիցներ

63

Գիտա-օժանդակ	7	Վարորդներ	3
Հաշվապահություն	3	Բանվորներ	6
		Պահակներ	19
Ինժեներներ	7	Հավաքարարներ	5
Տեխնիկներ	7	Այլ տնտեսական	6

Աշխատավարձերը

ՀՀ միջին աշխատավարձերը	195323 (149399)	241099 (184646)
	224932 (172198)	

Տնօրեն	240000 (183800)
--------	-----------------

Փոխտնօրեն	210000 (160700)
-----------	-----------------

Գլխավոր քարտուղար	190000 (145300)
-------------------	-----------------

Վարչական ղեկավարներ	170000 (129900)
---------------------	-----------------

Գլխաշխատողներ	32		120313	142188
---------------	----	--	--------	--------

գլխավոր գ.ա.	3	155000	205000
--------------	---	--------	--------

առաջատար գ.ա.	6	140000	165000/190000
---------------	---	--------	---------------

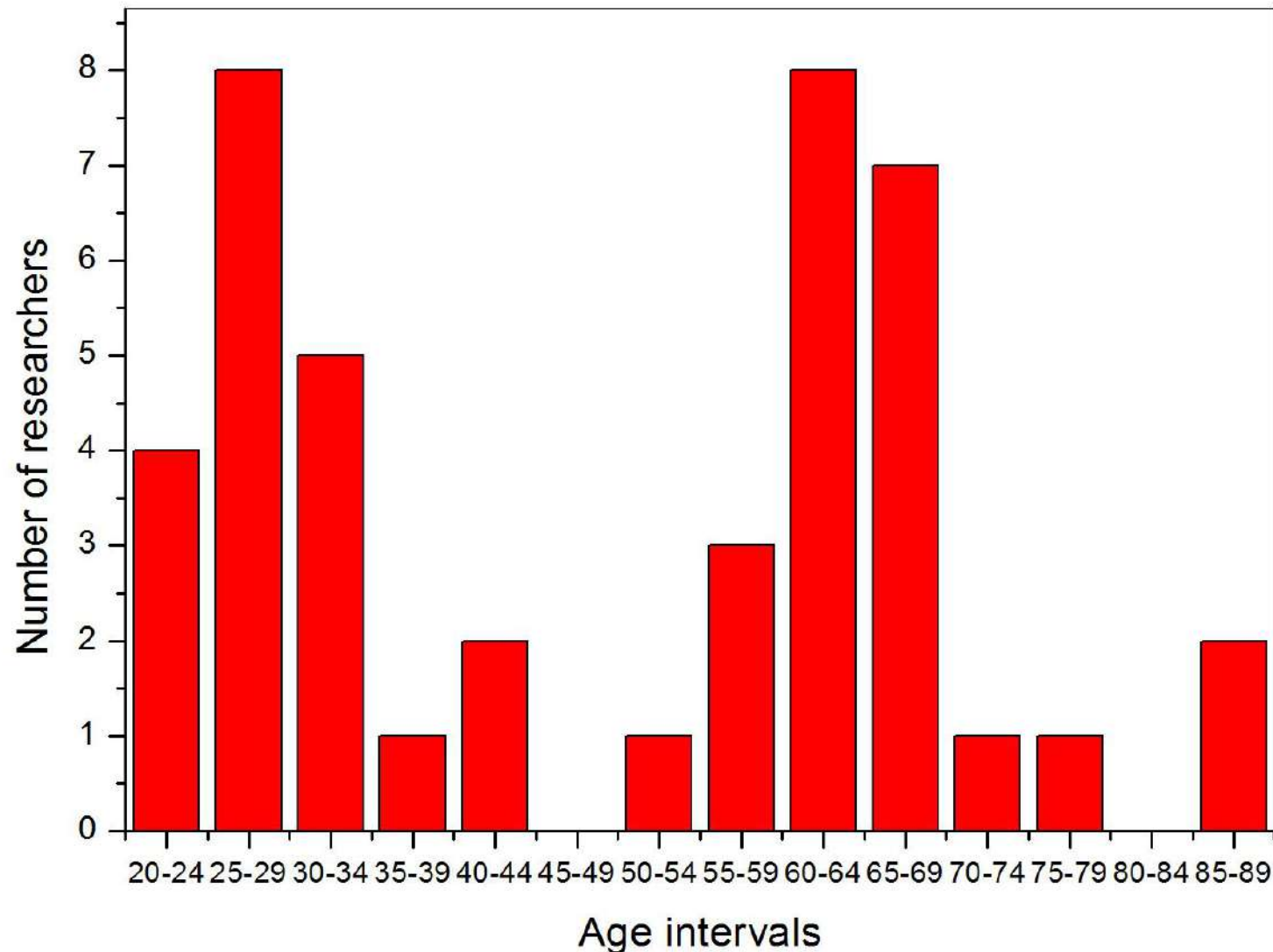
ավագ գ.ա.	9	125000	150000
-----------	---	--------	--------

գլխաշխատող	6	110000	135000
------------	---	--------	--------

կրտսեր գ.ա.	8	95000	
-------------	---	-------	--

Այլ աշխատակիցներ	59		98610
------------------	----	--	-------

ԲԱ գիտական անձնակազմի տարիքային բաշխումը

Գիտական կադրեր

ՄԱՄ անդամներ – 26 (21+5) անդամ

ՄԱՄ երիտասարդ անդամներ – Դանիել Բաղդասարյան, Արուս Հարությունյան
ԵԱԸ անդամներ – նոր ցուցակը՝ 20 անդամ, անդամավճարները

ԵԱԱԸ անդամներ

Միջազգային կազմակերպությունների ղեկավար մարմինների անդամներ

Խմբագրական կոլեգիաների անդամներ

Դասախոսներ

Երիտասարդ գիտաշխատողներ

Դանիել Բաղդասարյան, Արուս Հարությունյան, Սաթենիկ Ղազարյան՝ ֆմգթ

Գոռ Միքայելյան՝ Աստղաինֆորմատիկայի բաժնի ղեկավար, Հ2020, ՄԱՄ ԱԶՏԳ

Սոնա Ֆարմանյան՝ ՀԿ բաժնի ղեկավար, դրամաշնորհների ղեկավար, ՄԱՄ ԱԶՏԳ

Արուս Հարությունյան՝ ԲԱ սեմինարների ղեկավար

Անահիտ Սամսոնյան՝ ԲԱ երիտխորհրդի նախագահ

Նաիրա Ազատյան՝ ԲԱ երիտխորհրդի քարտուղար, դիտողական ժամանակի բաշխման
հանձնաժողովի քարտուղար, ԲԱ սեմինարների քարտուղար

Գուրգեն Պարոնյան՝ 2.6 մ աստղադիտակի պատասխանատու, ԳՏ հանձնաժողով

Հայկ Աբրահամյան՝ ՄԱՄ ԱԶՏԳ, գրականության և ծրագրային ապահովման
հանձնաժողովի քարտուղար

Գիտահետազոտական բաժիններ

- **Տեսական աստղաֆիզիկա** (Արթուր Նիկողոսյան)
- **Բարձր էներգիաների աստղաֆիզիկա** (Գագիկ Տեր-Ղազարյան)
- **Տիեզերական կոմպակտ օբյեկտներ և ռելյատիվիստական գրավիտացիա** (Արմեն Սեդրակյան, Գերմանիա)
- **Աստղագիտական շրջահայություններ** (Արեգ Միքայելյան)
- **Անկայուն երևույթներ** (Հայկ Հարությունյան)
- **Երիտասարդ աստղային օբյեկտներ** (Տիգրան Մադաթյան)
- **Աստղաքիմիա, աստղակենսաբանություն և արտարեգակնային մոլորակներ** (Արարատ Եղիկյան)
- **Ակտիվ գալակտիկաներ** (Ռուբեն Անդրեասյան)
- **Գերնորեր** (Արթուր Հակոբյան)
- **Պատմամշակութային աստղագիտություն** (Գրիգոր Բրուտյան)

2019թ. կարևորագույն արդյունքները

Օգտագործելով «Կեպլեր» տիեզերական աստղադիտակի միջոցով ստացված տվյալները՝ իրականացվել է 76 բնկվող աստղերի բնկումների վիճակագրական ուսումնասիրությունը և ցույց է տրվել, որ բնկումների հաճախականության ֆունկցիան կարելի է ներկայացնել պարբերական ֆունկցիայի տեսքով, որի պարբերությունը հավասար է տվյալ աստղի՝ իր առանցքի շուրջը պտտման պարբերությանը: Դիտարկված աստղերի մեջ ենթադրաբար կան նաև մոլորակային համակարգ ունեցող աստղեր, որոնց դեպքում նկատվում է մոլորակի/մոլորակների ազդեցությունը բնկումային ակտիվության վրա:

Ֆ.-մ. գ. թ. Աշոտ Հակոբյան

2019թ. կարևորագույն արդյունքները

Կատարվել են V1686 Cyg աստղի բազմակողմանի ուսումնասիրություններ, հիմնված Բյուրականի 2,6 մ աստղադիտակով ստացված լուսաչափական դիտումների, ինչպես նաև աստղագիտական շտեմարաններից ձեռքբերված տվյալների հիման վրա: Ցույց է տրվել, որ այս օբյեկտը միաժամանակ դրսևորում է **UX Ori** և **EX Ori** տիպի աստղերին բնորոշ փոփոխականություն, ինչը հաստատում են նաև զուգահեռ կատարված սպեկտրային դիտումները:

դեկ. 'Ֆ.-մ. գ. դ. Տիգրան Մադաթյան

2019թ. կարևորագույն արդյունքները

IC 348 երիտասարդ աստղակույտում 127 օբյեկտների EW($H\alpha$) փոփոխականության վերլուծությունը ցույց է տվել, որ **փոփոխականները**, որոնք միջինում ունեն ավելի մեծ զանգվածներ, **ակրեցիայով ավելի ակտիվ են, քան ոչ փոփոխականները**, չնայած ունեն գրեթե նույն էվոլյուցիոն տարիքը: Ստացված արդյունքը հաստատում է աստղերի էվոլյուցիայի տեսության այն ենթադրությունը, որ ակրեցիան ավելի մեծ զանգված ունեցող օբյեկտների մոտ մարում է ավելի դանդաղ:

դեկ. 'Ֆ.-մ. գ. թ. Ելենա Նիկողոսյան

2019թ. կարևորագույն արդյունքները

Հայտնաբերվել է աստղառաջացման նոր տիրույթ, որը խմբավորում է IRAS 05168+3634, 05184+3635, 05177+3636, 05162+3639 և 05156+3643 աղբյուրները: Օգտագործելով բազմալիքային գույնի ցուցիչները այդ տիրույթում **հայտնաբերվել են 240 երիտասարդ աստղային օբյեկտներ**, որոնք կազմում են ենթակառուցվածքներ յուրաքանչյուր IRAS աղբյուրի շուրջը: K լուսատվության ֆունկցիայի գնահատականով ենթակառուցվածքների տարիքը կազմում է 0.1-3 մլն տարի:

Նաիրա Ազատյան

2019թ. կարևորագույն արդյունքները

200-ից ավելի ROSAT ռենտգենյան գալակտիկաների SDSS սպեկտրների միջոցով առաջին անգամ որոշվել են դրանց ակտիվության դասերը: Հայտնաբերվել են մոտ **50 թաքնված ակտիվ գալակտիկական միջուկներ (ԱԳՄ)** հանդիսացող օբյեկտների թեկնածուներ, որոնք օպտիկական տիրույթում չունենալով ակտիվության դրսևորումներ, հանդիսանում են հզոր ռենտգենյան աղբյուրներ: Հայտնաբերվել են 149 աստղառաջացման բռնկումով, 42 ակտիվ միջուկներով և 28 բաղադրյալ սպեկտրներով գալակտիկաներ:

դեկ. 'Ֆ.-մ. գ. թ. Արեգ Միքայելյան

Ամսագրերն ըստ ազդեցության գործակցի

Journals	IF	Number
Astronomy & Astrophysics	6.209	3
Monthly Notices of the Royal Astronomical Society (MNRAS)	5.231	3
PASA	4.878	1
Physical Review D	4.368	2
Icarus	3.565	1
Astrophysics and Space Science (ApSS)	1.681	1
Astronomische Nachrichten (AN)	1.289	1
Advances in Astronomy	1.250	1
Astrophysics (Ap)	0.643	10
Bulletin of the American Astronomical Society (BAAS)	0.200	1
Communications of BAO (ComBAO)	0.200	15
Ejmiatzin	0.200	1
All journals	65.549	40
IAU Symposium (Cambridge University Press)	0.100	1
ASP Conference Series	0.100	10
Electronic tables and catalogs (Vizier)	0.100	5
Books and Editing of Books	0.200	6
Articles in books	0.200	2
All publications	68.749	64

Արդյունավետ և ոչ արդյունավետ գիտաշխատակիցներ

Առավել արդյունավետ

Նաիրա Ազատյան, Արեգ Միքայելյան, Տիգրան Մադաթյան, Տիգրան Մովսիսյան, Ելենա Նիկողոսյան

- 2.00-ից ավելի ազդեցության գործակից (ԱԳ) ունեցող ամսագրերում հոդվածներ տպագրած՝ 16
- ≥ 3 գրախոսվող հոդվածներ տպագրած՝ 8

Ոչ արդյունավետ

- ԱԳ ունեցող ամսագրերում հոդված չունեցող՝ $17 \rightarrow 12$
- Գրախոսվող աշխատանք չունեցող՝ $10 \rightarrow 6$
- Որևէ աշխատանք չունեցող՝ $8 \rightarrow 5$

ԳՀ բաժինների համեմատական ակտիվությունը

Բաժնի վարիչ	Գիտ. թիվը	Հրատ. աշխատ.	Սեմ.	Դրամ.	Գործու- ղում	Մեկ գիտ. գր. հոդվ.
Արեգ Միքայելյան	7	4+14+14	8+1	6	19	2.00
Արթուր Նիկողոսյան	3	0+6+0	-	-	-	2.00
Գագիկ Տեր-Ղազարյան	2	0+3+0	2	1	-	1.50
Հայկ Հարությունյան	6	2+5+2	1+1	2	8	0.83
Տիգրան Մաղաքյան	4	0+3+0	1	4	7	0.75
Ռուբեն Անդրեասյան	6	0+4+1	2	1	1	0.67
Գրիգոր Բրուտյան	2	2+1+7	1	1	-	0.50
Արթուր Հակոբյան	4	0+2+0	-	2	1	0.50
Արմեն Սեդրակյան	3	0+1+0	0+1	-	4	0.33
Արարատ Եղիկյան	4	0+1+0	1	1	3	0.25
Արմեն Գյուլբուդադյան	1	0+2+0	-	-	-	2.00
Էլմա Պարսամյան	1	0+1+0	-	-	-	1.00

«Աստղագիտական շրջահայություններ»

Ավագ գիտնականներ՝ Արեգ Միքայելյան, Կամո Գիգոյան, Մարիետտա Գյուլզադյան
Հայցորդներ՝ Գ. Կոստանդյան, Հ. Աբրահամյան, Գ. Պարոնյան, Գ. Միքայելյան՝
քննություններ, թեզերի պատրաստելը

Journals	IF	Number
Monthly Notices of the Royal Astronomical Society (MNRAS)	5.231	1
Icarus	3.565	1
Astronomische Nachrichten (AN)	1.289	1
Astrophysics (Ap)	0.643	4
Communications of BAO (ComBAO)	0.200	6
Bulletin of the American Astronomical Society (BAAS)	0.200	1
IAU Symposium (Cambridge University Press)	0.100	1
ASP CS	0.100	8
Electronic tables and catalogs (Vizier)	0.100	5
Books and Editing of Books	0.200	4

Գիտաժողովներ՝ 15+

Սեմինարներ՝ 8+1 + 3 արտասահմանյան

Նախագծեր՝ արդյունավետ գիտաշխատողներ, ԳԿ հայ-գերմ., ANSEF, COST
BigSkyEarth, COST MW-Gaia, Համբարձումյանական հետազոտական
դրամաշնորհներ, միջազգային դիտողական ծրագրեր

Գործուղումներ՝ 19 (2 հետազոտական + 11 գիտաժողով + 5 քննարկումներ + 1
դասախոսություններ)

Լրացուցիչ պարտականություններ

Ամսագիր	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ընդ.
Astrophysical Journal	3	1	2	0	0	0	6
Astronomical Journal	0	0	0	0	0	0	0
Astronomy & Astrophysics	3	2	4	3	1	3	16
Monthly Notices of the Royal Astronomical Society	1	0	5	1	2	3	12
Other international journals	3	6	14	11	10	8	52
АЖ / ПАЖ / AstBul	0	1	1	1	1	0	4
Астрофизика / Astrophysics	16	7	10	10	8	10	61
Communications of BAO	0	0	0	12	28	15	55
Other local journals	0	0	0	1	0	1	2
<i>Ընդամենը միջազգային</i>	10	10	26	16	14	14	90
<i>Ընդամենը տեղական</i>	16	7	10	23	36	26	118
Ընդամենը	26	17	36	39	50	40	208

Գրքերի հրապարակում

S. V. Farmanyan, A. M. Mickaelian, M. Bagheri, J. M. Malville (Eds), *Astronomical Heritage of the Middle East*, Proceedings of the International Conference held on 13-17.11.2018 in Yerevan, Armenia, Astronomical Society of the Pacific Conference Series (ASP CS), Vol. 520, 326 p., 08/2019

Аветисян В.Г., **Никогосян Е.Г.**, Распространение радиоволн, Ер.: Изд-во РАУ, 213 стр., 2019.

Harutyunian H.A., Mickaelian, A. M., Viktor Ambartsumian. Most important scientific results, Booklet, Yerevan, Edit Print , 32 p., 2019.

Բրուտեան Գ.Հ., Հայկական տոմարագիտություն, Երևան, Մխիթարյան հրատարակչություն, 580 էջ, 2019(2016):

Միքայելյան Ա.Ս. (խմբ.), Էլմա Պարսամյան. գիտական գործունեությունը, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., Երևան, 48 էջ, 2019:

Mickaelian A.M. (Ed.), Elma Parsamian: Scientific Activity, NAS RA “Gitutyun”, Yerevan, 48 p., 2019.

ԲԱ գիտաժողովների նյութերը՝ այսուհետև ԲԱ հաղորդումներում (ComBAO):

Գիտակազմակերպական հարցեր

Աշխատանքային կարգապահություն

- ✓ Աշխատանքային պայմանագրեր
- ✓ Աշխատանքային ժամերը
- ✓ Աշխատակիցների ներկայությունը / այլ զբաղվածությունը
- ✓ ԳՀ բաժինների վարիչների հսկողությունը, դրույքաչափերը

ԳՀ բաժիններ

Ենթակառուցվածքներ. դիտողական աստղագիտություն,

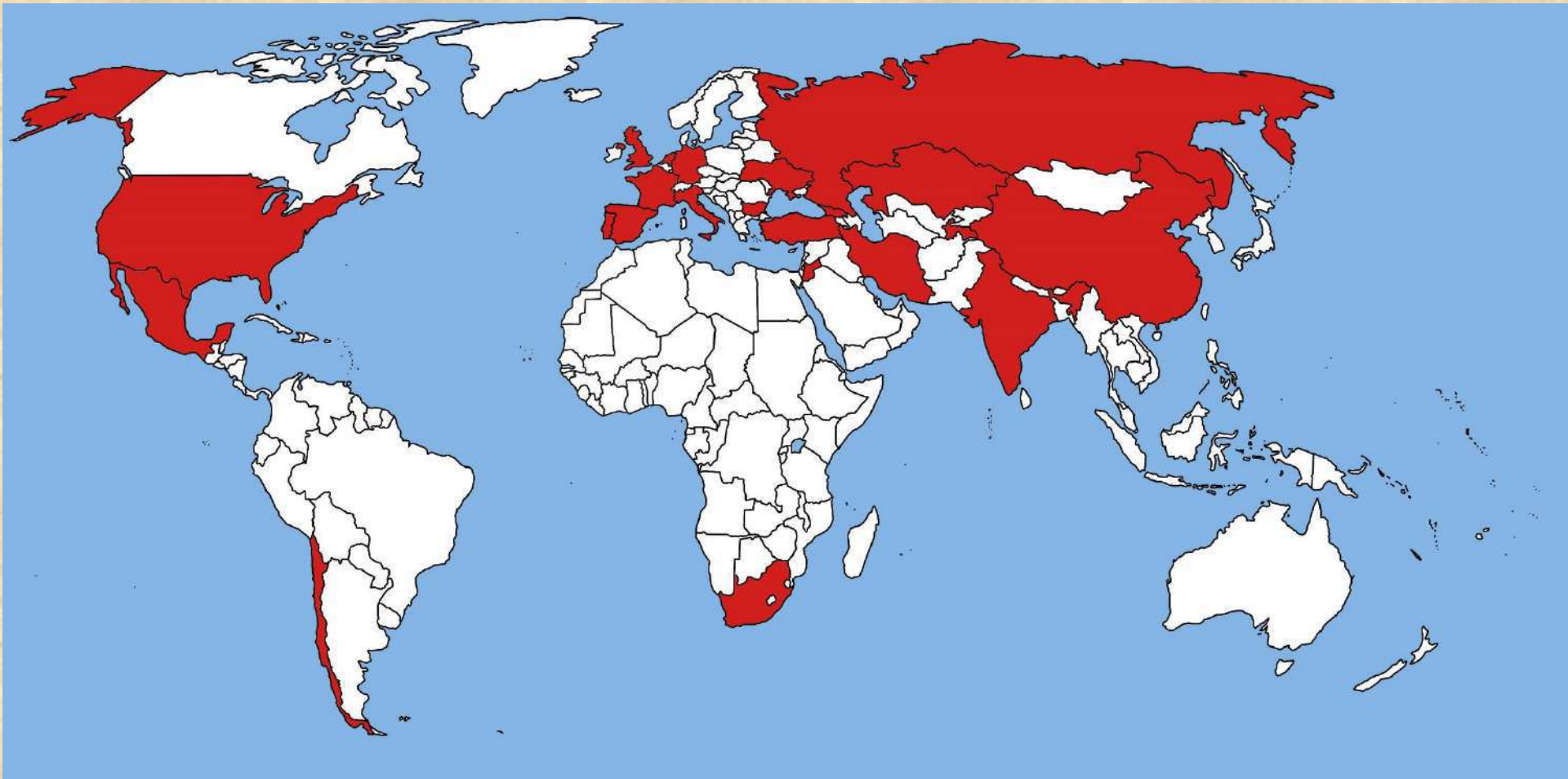
աստղաինֆորմատիկա, ինժեներատեխնիկական անձնակազմ

Գիտնականների աշխատանքի արդյունավետության

չափորոշիչների մշակում՝ աշխատավարձերի վերաբաշխում

Միջազգային համագործակցություն

23 պեպրություն

ԲԱ աշխատակիցների գործուղումներ

Ընդամենը 17 աշխատակցի 47 գործուղում 17 երկրի 29 կազմակերպություն:

Նպատակները.

Գիտ. համագործակց. – 11

Գիտաժողովներ – 21

Սեմինար, քննարկում – 6

Դասախոսություններ – 3

Ամառային դպրոցներ – 6

Երկրները.

Վրաստան – 8, Գերմանիա և Ֆրանսիա – 7, ՌԴ – 6,

Բելգիա – 3, Բրազիլիա, Իսպանիա և Իտալիա – 2,

Ավստրիա, Բելառուս, Բուլղարիա, Լեհաստան,

Հորդանան, Հունգարիա, ՄԹ, Չինաստան – 1,

ՀՀ – 2

Արեգ Միքայելյան, Դանիել Բաղդասարյան, Գոռ Միքայելյան – Հայդելբերգ, Գերմանիա, **գիտական համագործակցություն**

Արուս Հարությունյան – Ֆրանկֆուրտ, Գերմանիա, **գիտական համագործակցություն**

Դավիթ Զարգարյան – Հայդելբերգ, Գերմանիա, **գիտական համագործակցություն**

Արթուր Հակոբյան – Փարիզ, Ֆրանսիա, **գիտական համագործակցություն**

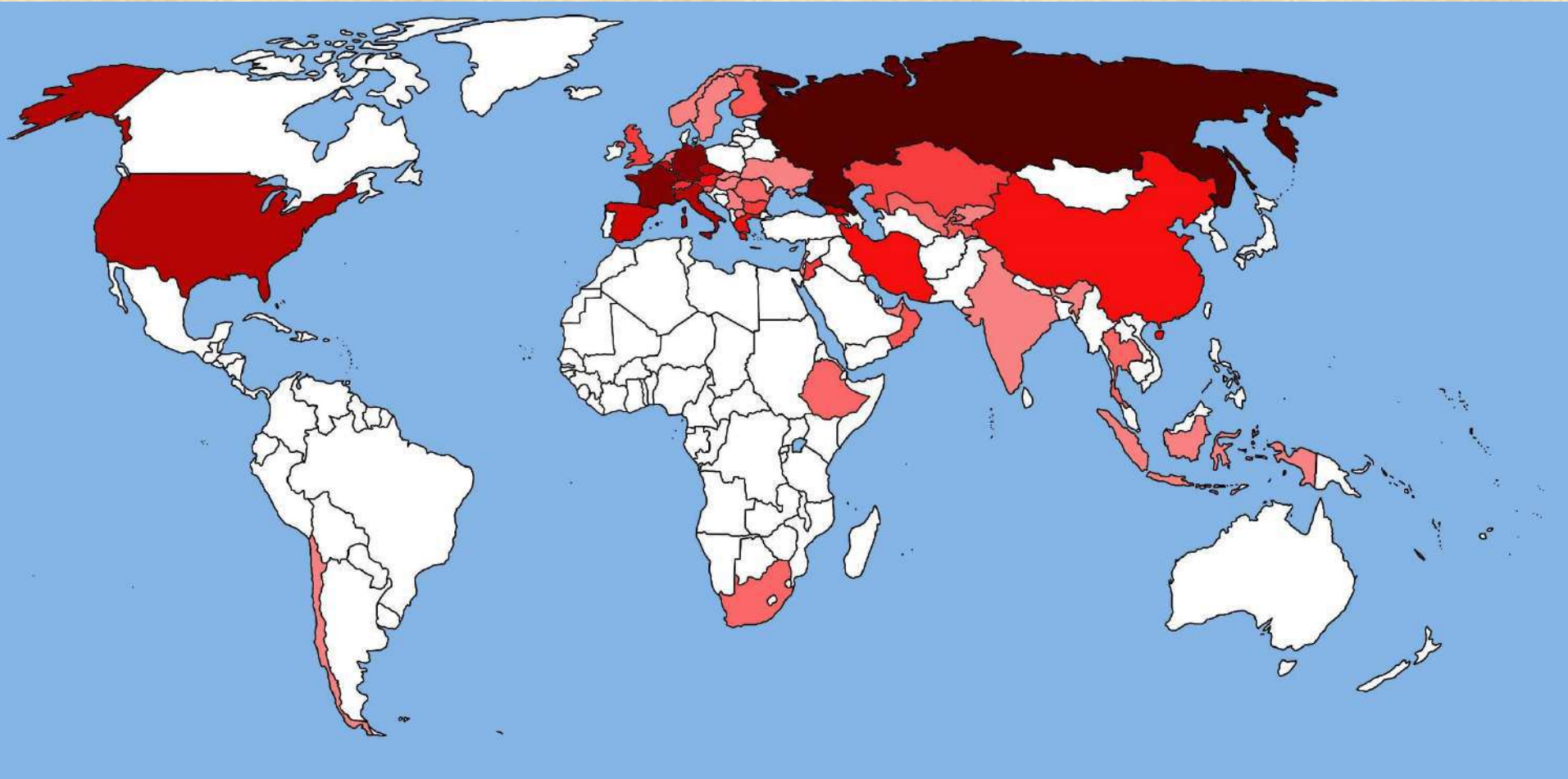
Գուրգեն Պարոնյան, Գայանե Կոստանդյան, Նաիրա Ազատյան, Անահիտ Սամսոնյան – Արասթուման, Վրաստան, **գիտական համագործակցություն**

Արեգ Միքայելյան, Տիգրան Մովսիսյան, Հասմիկ Անդրեասյան – Լիոն, Ֆրանսիա, **EWASS-2019**

Արեգ Միքայելյան, Գոռ Միքայելյան – Բրյուսել, Բելգիա, **H2020 ծրագրային հանձնաժողովի և ազգային համակարգողների նիստեր**

Արեգ Միքայելյան – Փարիզ, Ֆրանսիա, **A&A ամսագրի տնօրենների խորհրդի նիստ**

ԲԱ աշխատակիցների 2014-2019 գործուղումներ 292 գործուղում 45+ պետություն

ՌԴ – 45, Ֆրանսիա – 35, Գերմանիա – 29, Վրաստան – 18, Իտալիա – 13, Արցախ – 12, Բելգիա – 11, Իսպանիա – 10, Չեխիա – 10, ԱՄՆ – 9, Ավստրիա – 7, Իրան, Հունաստան և Չինաստան – 6-ական, ...

Գիտաժողովներ, այլ միջոցառումներ

**29.01.2019 2.6մ և 1մ աստղադիտակների դիտողական
ծրագրերի սեմինար-հաշվետվություն**

**29.03.2019 ՌԴ «Տրայեկտորիա» հիմնադրամի
աստղաֆիզիկական դպրոցը**

**15.04-15.05.2019 ԲԱ/ՀԱԸ դպրոցական դասախոսությունների
ծրագիր**

**05-08.05.2019 «Աստղագիտության դպրոցական ուսուցման
ցանց» (NASE) ծրագրով դասընթացներ ուսուցիչների համար**

**02-06.09.2019 Տարածաշրջանային ամառային դպրոց
«Տիեզերական հետազոտություններ և տեխնոլոգիաներ»**

**09-10.09.2019 Միջազգային կոնֆերանս «Ակտիվ
գալակտիկաներ և քվազարներ»՝ նվիրված Մ. Առաքելյանի
90-ամյակին**

**11-13.09.2019 ՄԱՄ ՀԱԿԱ տարածաշրջանային 3-րդ
աշխատաժողով**

18.09.2019 15-րդ համբարձումյանական ընթերցումներ

Գիտական նախագծեր, դրամաշնորհներ

ԳԿ թեմատիկ դրամաշնորհ՝ Տիգրան Մադաթյան

ԳԿ հայ-գերմանական (ԿԳՆ-BMBF)՝ Արեգ Միքայելյան

ԳԿ առավել արդյունավետ գիտաշխատող. Տիգրան Մադաթյան, Արեգ Միքայելյան, Տիգրան Մովսիսյան, Արթուր Հակոբյան

ԳԿ առավել արդյունավետ երիտ. գիտաշխ. Սաթենիկ Ղազարյան

ԳԿ գիտաժող. և երիտ. դպրոցների աջակցության դրամաշնորհներ

ANSEF դրամաշնորհներ՝ Կամո Գիգոյան, Արթուր Հակոբյան

Համբարձումյանական հետազոտական դրամաշնորհներ (8)

Համբարձումյանական գիտական միջոցառման դրամաշնորհ (1+2)

FAST երիտասարդ գիտաշխ. աջակցություն՝ Հովհաննես Դեմիրճյան

Ռոսկոսմոս-ԲԱ նախագիծ՝ Հայկ Հարությունյան

COST BigSkyEarth և COST MW-Gaia՝ Արեգ Միքայելյան

ԲԱ-CAO դիտողական ծրագիր՝ Տիգրան Մովսիսյան

2.6մ աստղադիտակի միջազգային դիտողական հայտեր

Նոր հայտեր

H2020 Twinning; IAU Symposium 2021; IAU OAH Armenian 6 items

ՀՀ ԳԱԱ միջոցով՝ ԲԱ 75-ամյակի ծախսեր

ԳԿ ենթակառուցվածքների և սարքավորումների հայտ

ԳԿ գիտաժող. և երիտ. դպրոցների աջակցության դրամաշնորհներ

Գիտակազմակերպական, կրթական և հանրային ծրագրեր

ՄԱՄ ԱԶՏԳ՝ Արեգ Միքայելյան, Սոնա Ֆարմանյան
ԳՊԿ գիտաժողովների աջակցության ծրագիր՝ Արեգ Միքայելյան
ԳՊԿ երիտ. դպրոցների աջակցության ծրագիր՝ Արեգ Միքայելյան
IAU OAD grant տարածաշրջ. աշխատաժողով՝ Սոնա Ֆարմանյան
Ռոսկոսմոս-ԲԱ՝ Հայկ Հարությունյան

Ստեփան Գիշյան հիմնադրամ՝ Սոնա Ֆարմանյան
ՀՕՖ դպրոցական դասախոսություններ՝ Արեգ Միքայելյան
ՀՕՖ/Գիշյան Բյուրականյան գիտաճամբար (BSC)՝ Սոնա
Ֆարմանյան

Աստղագիտության ուսուցիչների վերապատրաստում՝ Էվելինա
Գրադցկա (Լեհաստան), Սոնա Ֆարմանյան
Բնագիտության ուսուց. վերապատրաստում՝ Գրադցկա,
Ֆարմանյան

IAU100 Centennial project (2019) Astro Tourism

Համագործակցություններ, պայմանագրեր

- ԲԱ – CAO պայմանագիր՝ աստղադիտակներ, դիտումներ և այլն
- ԲԱ – CAO – Սանտյագո դե Կոմպոստելա՝ սպեկլ-ինտերֆերոմետրիա
- ԲԱ – ԴԱՈՍ, Մոսկվայի պետական համալսարան, Ռուսաստան
- ԲԱ – ՆԻԱՇԱՆ, Մոսկվա, Ռուսաստան
- ԲԱ – ՆԿՈՒ պայմանագիր՝ գամմա-բարստերներ
- ԲԱ – Ռոսկոսմոս՝ տիեզերական անվտանգության ոլորտում
- ԲԱ – Ստ. Պետերբուրգի պետական համալսարան
- ԲԱ – Հայ-ռուս. համալս. – Ստ. Պետերբուրգի պոլիտեխ. համալս.
- ԲԱ – ՄԱՄ՝ Հարավ-Արևմտյան և Կենտրոնական Ասիայի ԱՋՏԳ
Հայ-գերմանական (SCS-BMBF)՝ Արեգ Միքայելյան – ՀՎԱ-GAVO
- ԲԱ – IAP (Միշել Դենեֆելդ) – Գայա փոփոխական աստղեր
- ԲԱ – Վարշավայի համալսարան՝ Գայա անցողիկ աղբյուրներ
- COST BigSkyEarth՝ Արեգ Միքայելյան – աստղաինֆորմատիկա
- COST MW-Gaia՝ Արեգ Միքայելյան – Ծիր Կաթնի ուսումնասիրություն
- ԲԱ-ԻԱՊԻ աստղաինֆորմատիկայի ոլորտում
- ԲԱ – ՀՀ համալսարաններ (ԵՊՀ ևն)՝ պրակտիկա և այլն

2.6մ աստղադիտակ

- **SCORPIO**

Spectral Camera with Optical Reducer for Photometrical and Interferometric Observations

- **ՎԱԳՐ**

Բազմաբիբ սպեկտրագիր (TIGER տիպի)

- Սպեկլ-
ինտերֆերոմետր

2.6մ աստղադիտակ

Նախկինից եկած խնդիրները

2.6մ աստղադիտակի աշխատանքի արդյունավետության
վերաբերյալ աշխատանքային խորհրդակցություններ

2.6մ դիտողական ժամանակի բաշխումը 2019-I և 2019-II

2.6մ աստղադիտակի համացանցային նոր կայքէջը

Փաստաթղթեր, դիտողական արխիվ

Նախապատրաստվում են նոր պատասխանատու
դիտողներ

Ընդունիչներ՝ Thompson, Loral, EEV

Սպեկտրագրեր՝ ByuFOSC, SCORPIO; SPRAT; Echelle (ԳԿ)

Արդյունավետությունը՝ EEV, SCORPIO նոր օպտիկան

Սարքերի գույքագրումը՝ գրիզմաներ և այլն

Դեկտեմբերին՝ դիտողական ծրագրերի սեմինար-
հաշվետվություն

2.6մ աստղադիտակի դիտողական ծրագրեր

Abrahamyan H. (BAO, Armenia) – *Spectral study of radio variable sources*

Dennefeld M. (IAP, France) – *Classification of transients*

Gigoyan K. (BAO, Armenia) – *Search and spectroscopic study of the Catalina surveys periodic variables*

Hakopian S. (BAO, Armenia) – *Star-forming regions in galaxies*

Krugly Y. (IAKGNU, Ukraine) – *The study of the influence of non-gravitational effects on the rotation of asteroids in results of photometric observations*

Magakian T. (BAO, Armenia) – *Eruptive young stars*

Melikian N., Docobo J. (BAO, Armenia, OARMA, Spain) – *Speckle interferometry of close binaries*

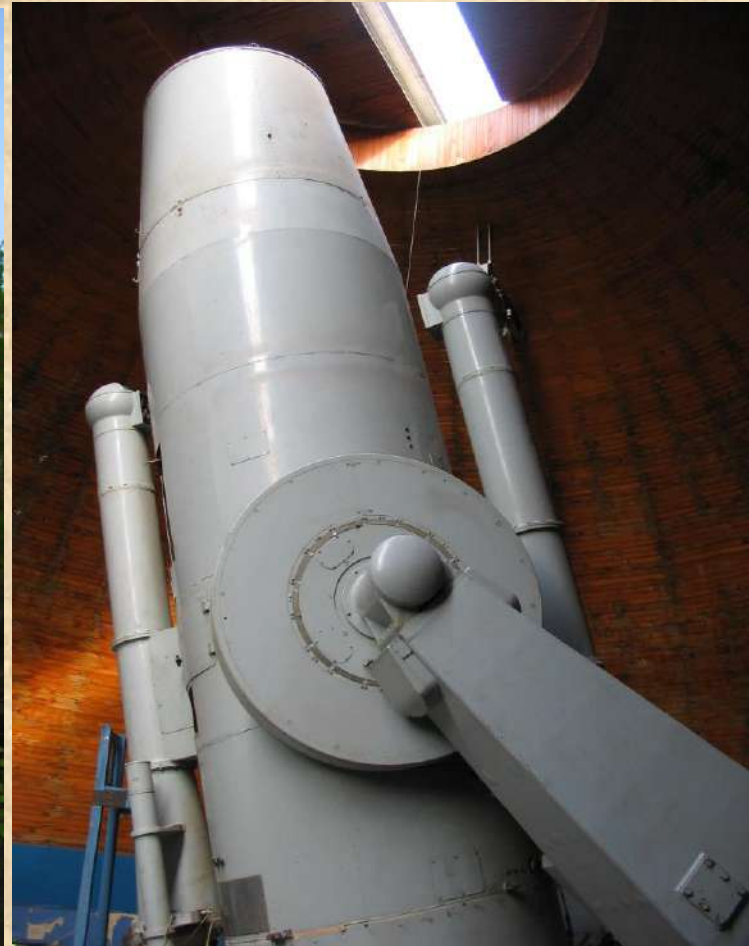
Miroshnichenko A. (UNCG, USA) – *The largest group of stars with the B[e] phenomenon*

Pakstiene E. (ITPh&A, Lithuania) – *Black holes in the Milky Way and beyond from Gaia transients*

Pozanenko A. (IKI, Russia) – *Gamma-ray burst follow up observations*

Wyrzykowski L. (WUAO, Poland) – *Black holes in the Milky Way and beyond from Gaia transients*

Շմիդտի համակարգի 1մ աստղադիտակ (102/132/213)

Փոքր աստղադիտակներ

Աշխատեցնելու կամ կոնսերվացնելու ռազմավարությունը

ԱՁՏ-14 «Երիտասարդ արեգակներ» ծրագիրը՝ նոր ASI լուսաչափ

1մ Շմիդտի դիտողական հայտերը

Այլ աստղադիտակների դիտողական հայտեր

Դիտողական ծրագրեր՝ մշտադիտումներ

Լենինգրադի կայանի 3 (+1) աստղադիտակները

Ռոբոտային աստղադիտակի հնարավորությունը

Աստղադիտակների հետ աշխատելու կադրերի հարցը

Ավելի բարենպաստ պայմաններում տեղադրելու հարցը

Կիրառական աստղագիտության կենտրոն

Կենտրոնի ղեկավար. **Հայկ Հարությունյան**

Կենտրոնի կազմը. **Նորայր Մելիքյան, Ելենա Նիկողոսյան, Նաիրա Ազատյան, Հայկ Աբրահամյան, Գոռ Միքայելյան, Հասմիկ Անդրեասյան, Անի Գրիգորյան, Դերենիկ Անդրեասյան, Սուրեն Խաչատրյան**

Համատեղ հայ-ռուսական կայանում դիտողական գիշերների ընթացքում ընդհանուր առմամբ կատարվել են չափումներ և վերականգնվել ուղեծրեր արհեստական արբանյակների համար:

Այլ գործունեություն. շինարարական և վերանորոգման աշխատանքներ

Աստղաինֆորմատիկայի բաժին

Բաժնի ղեկավար. **Գոռ Միքայելյան**

Բաժնի կազմը. Հասմիկ Մելքումյան, Հայկ Սարգսյան, Դերենիկ Անդրեասյան

Գործունեություն.

- ☐ Համակարգչային ցանց, համացանց, ԲԱ համացանցային կայքէջ,
- ☐ Գիտական գրադարանի թվայնացում, դիտողական արխիվի թվայնացում,
- ☐ Հայկական վիրտուալ աստղադիտարան,
- ☐ Հաշվողական աստղաֆիզիկա, աստղավիճակագրություն, մոդելավորում, անիմացիաներ, սիմուլյացիաներ, պատկերավորում, լաբորատոր աստղաֆիզիկա, այլ խնդիրներ

2019թ. կարևորագույն արդյունքներ.

Վիրտուալ աստղադիտարանների հայ-գերմանական ծրագիրը՝ DFBS սպեկտրների առցանց ծառայությունը:

Հանրային կապերի բաժին

Բաժնի ղեկավար. **Սոնա Ֆարմանյան**

Բաժնի կազմը. Մելինե Ասրյան, Դիանա Արզումանյան, Վարսիկ Հարությունյան, ՎՀ տուն-թանգարան, այցելավարներ

Գործունեություն.

- ☐ ԲԱ գովազդ
- ☐ ԲԱ համացանցային կայքէջի ձևավորում, ԲԱ ՖԲ կայքէջը
- ☐ Տարածքի և ինտերիերների ձևավորում
- ☐ Լրագրություն
- ☐ Հրատարակչություն
- ☐ Այցելություններ՝ հանրամատչելի այցելություններ (էքսկուրսիա), պատվավոր հյուրեր
- ☐ Աստղացուցարան
- ☐ Հյուրանոց
- ☐ Միջոցառումների կազմակերպում
- ☐ Ֆոնդհայթայթում (Fundraising)

ՄԱՄ տարածաշրջանային կենտրոն

Կենտրոնի ղեկավար. **Արեգ Միքայելյան**

Կենտրոնի համակարգող՝ **Սոնա Ֆարմանյան**

Կենտրոնի կազմը՝ Հայկ Աբրահամյան, Գոռ Միքայելյան

Գործունեություն.

OAD/ROAD telecons

Business Plan

IAU Strategic Plan

2019թ. OAD դրամաշնորհ

Regional SS & Workshop

2019թ. IAU100 Centennial

դրամաշնորհ՝ Astro Tourism

Այցելություններ Վրաստան

Զեկուցում EWASS-2019-ում

South West and Central Asia Regional Office of Astronomy for Development

[Home](#) [About](#) [SWCA Astronomy](#) [OAD / ROADs](#) [Activities](#) [News](#) [Resources](#) [Contacts](#)

The International Astronomical Union's (IAU) Office of Astronomy for Development (OAD) has established new coordinating offices in Armenia, Colombia, Jordan, Nigeria and Portugal. Supporting the use of astronomy as a tool for development in specific regions and languages, the new partnerships form part of the IAU's decadal strategic plan — which aims to realise the societal benefits of astronomy.

The agreements were signed at the Hawaii Convention Centre in Honolulu, Hawaii, during the IAU's triennial General Assembly. The final signatures were received during a media event on Thursday 13 August 2016.

The five new offices will perform two important functions. Regional offices will coordinate astronomy for development activities in nearby countries, whilst language expertise centres will deal with language and/or cultural aspects. Each of the offices will be hosted by a local institution or consortium of institutes and supported in their efforts by regional partners.

The new coordinating offices of astronomy for development are as follows:

1. The South West Asian Regional Office, hosted at the Byuretan Astrophysical Observatory (BAO) in Armenia;
2. The Andean Regional Office, hosted at three collaborating institutions: Universidad de Los Andes (Colombia), Parque Explora-Planetario de Medellin (Colombia), and Sociedad Chilena de Astronomia (Chile);
3. The Arab Regional Office and Arabic Language Expertise Centre, hosted by the Arab Union for Astronomy and Space Sciences and located at the United Nations Regional Centre for Space Science and Technology Education in Jordan;
4. The West African Regional Office, hosted at the Centre for Basic Space Science (CBSS), National Space Research and Development Agency (NASRDA) in Nigeria;
5. The Portuguese Language Expertise Centre, hosted at Núcleo Interactivo de Astronomia (NUGLIO), in collaboration with the Institute of Astrophysics and Space Sciences in Portugal.

Together with existing offices around the world — the East Asian Regional Office and Chinese Language Expertise Centre in China, the East African Regional Office in Ethiopia, the South East Asian Regional Office in Thailand, and the Southern African Regional Office in Zambia — the OAD now comprises a network of eight regional offices and three language expertise centres.

2019թ. իրադարձությունները

- Գիտաժողովներ և այլ միջոցառումներ
- ԲԱ գիտաինժեներական անձնակազմի ժողովներ
- ԲԱ երիտասարդ գիտաշխատողների ժողովներ
- ԳԽ նիստեր
- ԲԱ սեմինարներ
- ԳՀ բաժինների վարիչների խորհրդակցություններ
- ԳՀ բաժինների անձնակազմերի հետ տնօրինության հանդիպումներ
- ԲԱ գիտատեխնիկական հանձնաժողովի նիստեր
- Այլ հանձնաժողովների նիստեր
- ԲԱ վարչության նիստեր
- Աշխատանքային խորհրդակցություններ
- Համագործակցության քննարկումներ

ԲԱ սեմինարներ

28 սեմինար. 16 ԲԱ և 12 հրավիրված (7՝ արտասահմանից)

Ղեկավար՝ Արուս Հարությունյան, քարտուղար՝ Նաիրա Ազատյան

- 19.12.2019 – Արեգ Միքայելյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 09.12.2019 – Արեգ Միքայելյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 19.11.2019 – Թաթուլ Մանասերյան (Երևանի պետական համալսարան)
- 07.11.2019 – Գեորգ Տուպարև (Tuparev Technologies, Bulgaria)
- 21.10.2019 – Pedro Pablo Campo Diaz (University of Santiago de Compostela, Spain)
- 26.08.2019 – Գագիկ Տեր-Ղազարյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 05.08.2019 – Արմեն Սեդրակյան (Ֆրանկֆուրտի համալսարան, Գերմանիա)
- 22.07.2019 – Գրիգոր Բրուտեան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 24.06.2019 – Աբրահամ Մահտեսյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 10.06.2019 – Դավիթ Միմոնյան (Երևանի պետական համալսարան)
- 03.06.2019 – Արեգ Միքայելյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 30.05.2019 – Алексей Петрович Исаев (Лаб. Теор. Физики им. Н.Н.Боголюбова, ОИЯИ, Дубна)
- 27.05.2019 – Հայկ Աբրահամյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 20.05.2019 – Գուրգեն Պարոնյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 29.04.2019 – Տիգրան Մովսիսյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 15.04.2019 – Արփինե Փիլոյան (Ալիխանյանի անվ. ազգ. գիտ. լաբորատորիա)
- 08.04.2019 – Սաբո Մկրտչյան (ՀՀ «Սարավանդ Համալիր» բարեգործ. հիմնադրամ)
- 01.04.2019 – Արամ Կնյազյան (ՀՀ ԳԱԱ ԻԱՊԻ)
- 28.03.2019 – Արարատ Եղիկյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 25.02.2019 – Նաիրա Ազատյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 18.02.2019 – Արեգ Միքայելյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 18.02.2019 – Արեգ Միքայելյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 14.02.2019 – Lev Yungelson (Institute of Astronomy of RAS – INASAN, Moscow)
- 14.02.2019 – Edward P. J. van den Heuvel (University of Amsterdam, The Netherlands)
- 11.02.2019 – Սուսաննա Հակոբյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 04.02.2019 – Հովհաննես Դեմիրճյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)
- 21.01.2019 – Սարգիս Գասպարյան (ՀՀ ԳԱԱ ԻԿՐԱՆԵՏ կենտրոն ՄԿ)
- 14.01.2019 – Արեգ Միքայելյան (ՀՀ ԳԱԱ ԲԱ)

Ընդհանրացված (տեսահայտկան), տեղեկատվ., տեխնիկական, գործնական սեմինարներ:

ԲԱ գիտական խորհուրդ

ԳԽ անդամներ. Արեգ Միքայելյան – նախագահ, Հայկ Հարությունյան – նախ. տեղ., Ելենա Նիկողոսյան – գիտքարտ., Աշոտ Հակոբյան, Տիգրան Մադաթյան, Տիգրան Մովսիսյան, Արթուր Նիկողոսյան, Հովհաննես Պիկիչյան, Գագիկ Տեր-Ղազարյան

Ընդամենը 11 նիստ հունվար-դեկտեմբեր ամիսներին: Քննարկված հարցերը.

- 2020 թվի ֆինանսավորման հայտի քննարկում
- ԲԱ մասնագիտական խորհրդի վերաբացելու հարցը
- Վ. Համբարձումյանի անվ. միջազգային գիտ. մրցանակի նոր կանոնակարգը և Հայաստանում աստղագիտության զարգացմանն ուղղված գումարի տրամադրման ձևաչափի և կարգի վերաբերյալ առաջարկություններ
- Վ. Համբարձումյանի անվ. միջազգային գիտական մրցանակից հատկացվեղ ԳՀ նախագծերի, արտասահմանյան աշխատակցությունների և գիտական միջոցառումների հայտերի քննարկում
- ԲԱ առաջատար գիտնականների դերը և գործառույթները Հայաստանի գիտական հանրության մեջ և միջազգային ասպարեզում
- «Ակտիվ գալակտիկաներ» ԳՀ բաժնի հարցը
- ԲԱ ցածր արդյունավետության գիտաշխատակիցների հաստիքների հարցը
- Երիտասարդ գիտաշխատակիցների թեկնածուական թեզերի ընթացիկ վիճակը
- ԲԱ երիտասարդների կարգավիճակը, թեկնածուական թեզերի և գիտական աշխատանքի ընթացքը
- ԲԱ սարքավորումների արդիականացման հարցը
- 2019թ. միջոցառումների ցանկը
- ԲԱ հիմնադրման 75-ամյակի միջոցառումների քննարկում
- Հովհաննես Դեմիրճյանի «Սև խոռոչների հետ կապված ինտեգրվող համակարգեր» թեկնածուական թեզի վերաբերյալ ԳԽ կարծիքի քննարկում
- Սարգիս Գասպարյանի (ԻԿԴԱՆԵՏ) թեկնածուական թեզի քննարկում
- «Ակտիվ գալակտիկաներ» ԳՀ բաժնի կրտ. գիտ. Գոռ Միքայելյանին որպես հայցորդ ընդունելու հարցը

ԲԱ մասնագիտական խորհուրդ

ՄԽ անդամներ. Տիգրան Մադաթյան – նախագահ, Արեգ Միքայելյան – նախ. տեղ., Ելենա Նիկողոսյան – գիտքարտ., Ռոլանդ Ավագյան, Արմեն Գյուլբուդադյան, Գևորգ Հաջյան, Հայկ Հարությունյան, Արթուր Նիկողոսյան, Վարդան Սահակյան, Արամ Սահարյան, Գագիկ Տեր-Ղազարյան

Ընդամենը 4 նիստ մայիս-հուլիս ամիսներին, 2 ատենախոսության պաշտպանություն

30.05.2019 – Հովհաննես Գագիկի Դեմիրճյանի Ա.03.02 մասնագիտությամբ ֆմգթ «*Սև խոռոչների հետ կապված ինտեգրվող համակարգեր*» թեմայով թեկնածուական ատենախոսության պաշտպանություն

01.07.2019 – Սարգիս Արմենի Գասպարյանի Ա.03.02 մասնագիտությամբ ֆմգթ «*Բլազարների ուսումնասիրություն բարձր էներգիաների գամմա տիրույթում*» թեմայով թեկնածուական ատենախոսության պաշտպանություն

ԵՊՀ ընդհանուր ֆիզիկայի և աստղաֆիզիկայի ամբիոն

ԲԱ աշխատակիցները որպես ԵՊՀ դասախոսներ .

Արարատ Եղիկյան

Աշոտ Հակոբյան

Հայկ Հարությունյան

Տիգրան Մադաթյան

Արեգ Միքայելյան

Տիգրան Մովսիսյան

Հովհաննես Պիկիչյան

2019-2020թթ. - Վ. Համբարձումյանի անվ. միջազգային գիտական
մրցանակի մագիստրոսական կրթաթոշակները

Հայ-ռուսական (սլավոնական) համալսարան

Եվրոպական համալսարան

ՀՀ ԳԱԱ ԳԿՄԿ

«Աստղաֆիզիկա» հանդես

ԲԱ աշխատակիցները «Աստղաֆիզիկայի» խմբկուլեգիայում.

Արթուր Նիկողոսյան – գլխավոր խմբագիր

Հայկ Հարությունյան – գլխավոր խմբագրի տեղակալ

Աշոտ Հակոբյան – պատասխանատու քարտուղար

Տիգրան Մաղաքյան

Արեգ Միքայելյան

Էլմա Պարսամյան

ԲԱ 2019թ. հոդվածները «Աստղաֆիզիկայում»՝ 10

Ազդեցության գործակիցը՝ 0.643, գրախոսությունները, Latex
Համացանցային կայքէջը

«ԲԱ հաղորդումներ»

Վիկտոր Համբարձումյան, 1946-1991, 63 հատոր

- Թեմաները՝ աստղագիտություն, աստղաֆիզիկա +
- Տպագրման հաճախականությունը, լեզուն, ձևաչափը՝ տարեկան 1-2, առցանց, անգլերեն: Շարունակել հատորների համարակալումը
- Խմբագրական կազմը՝ Հայկ Հարությունյան՝ գլխավոր խմբագիր, Տիգրան Մաղաքյան՝ գլխավոր խմբագրի տեղակալ, Ելենա Նիկողոսյան՝ պատասխանատու քարտուղար, Նորայր Մելիքյան, Արեգ Միքայելյան, Հովհաննես Պիկիցյան
- Գրախոսությունը՝ տեղական, ազդեցության գործակիցը՝ ԱԳ, 3 տարուց հետո, DOI
- ADS, այլ միջազգային տվյալների շտեմարաններ
- Համացանցային կայքէջ, Latex style, նախկին բոլոր հատորները և համարները, խմբագրական կազմը, ընդունվող հոդվածների բնույթը, կանոններ հեղինակների համար, ևն
- **2019-ին՝** հատոր 66-1 (սեպտեմբեր) և 66-2 (դեկտեմբեր, ՄԱ-90)

ԲԱ համացանցային կայքէջը

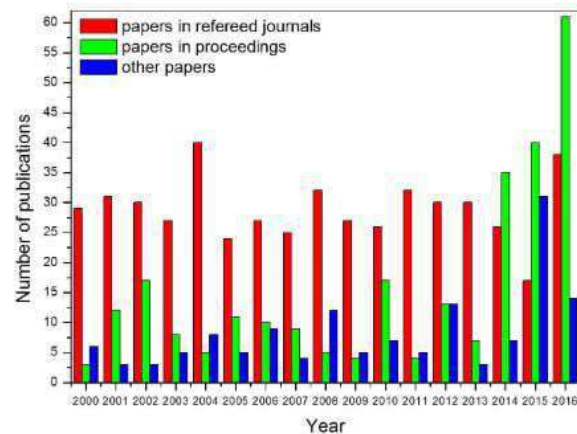

PUBLICATIONS BY THE BYURAKAN OBSERVATORY ASTRONOMERS IN 2000-2017

The publication lists are given according to the **ADS database**, however *Astrofizika* and *Astrophysics* (English translation of *Astrofizika*) have been merged, as well as Russian journals *Астрон. Ж.* / *Astron. Reports* and *Письма в Астрон. Ж.* / *Astron. Letters*. E-prints have been removed if later published in journals. Also, abstracts of papers presented in meetings have been removed if later published in proceedings. In addition, some publications absent in ADS have been added.

During the last 18 years (2000-2017), 83 Byurakan astronomers have published **974 papers** (yearly 52.6 in average), including **532 papers** (yearly 29.0 in average) in **42 refereed journals** (including *ApJ*, *AJ*, *A&A*, *MNRAS*, *ApSS*, *Astronomische Nachrichten*, *Astrophysics*, etc.), **285 papers in proceedings of 80 meetings** (including 62 in IAU symposia and colloquia and a few others at IAU GA Joint Discussions and Special Sessions), **43 electronic catalogs**, **24 books**, 35 e-prints, 37 abstracts, 6 papers in books, and 12 other papers. The year 2004 was the most productive with 40 papers in refereed journals. However, by the total number of papers 2016 was the best: 113 publications, including 38 in refereed journals.

Figure on the right: Distribution of the number of publications by BAO authors during 2000-2016. Papers in refereed journals, proceedings of meetings, and others are given separately.

By Year ▼

2017 ▼

PUBLICATIONS BY BYURAKAN ASTRONOMERS IN 2017 (80)

All - 80, Refereed Journals - 39, Proceedings of Meetings - 38, Abstracts - 0, Electronic Catalogs - 1, Books - 2, E-Prints - 0, Papers in Books - 0, Other Publications - 0

ԲԱ համացանցային կայքէջը

ZTA 2.6m TELESCOPE
BYURAKAN ASTROPHYSICAL OBSERVATORY

Weather in Byurakan

MONDAY	3° -5°	TUESDAY	4° -4°	WEDNESDAY	5° -3°	THURSDAY	5° -4°
--------	-----------	---------	-----------	-----------	-----------	----------	-----------

theweather.com [info](#)

Home

Instrumentation and methods

Applying for the time

Schedule of current observations

Schedule archive and Scientific report

Acknowledge US

Description

The ZTA-2.6 telescope is the largest observational instrument of BAO. The telescope is located near vil. Byurakan at the altitude of 1406 m above sea-level. The coordinates of the site are longitude 40°20'29", latitude +44°16'29".

Main mirror diameter	260 cm
Mirror weight	4 tons
Mirror material	Sital
Mounting	Equatorial
Aperture ratio (D/F)	1:3.85
Primary focus	

Ինժեներա-տեխնիկական անձնակազմ

Ղեկավար՝ գլխավոր ինժեներ Աշոտ Պետրոսյան
Ինժեներների և տեխնիկների որակավորում՝ գլխավոր
ինժեներ, առաջատար ինժեներ, ավագ ինժեներ,
ինժեներ, կրտսեր ինժեներ, ավագ տեխնիկ, տեխնիկ
Դրույքաչափերի վերանայումը
Աշխատավարձերի վերաբաշխումը
Ներգրավումը աստղադիտակների աշխատանքում
Ինժեներական կադրերի մրցույթի հայտարարություն
Ինժեներ-ուսանողների ամառային պրակտիկա,
ամառային դպրոց (պայմանավորվածությունը
Ճարտարագիտական համալսարանի ռեկտորի հետ)
Դիտող աստղագետների կամ ասիստենտների հարցը
Ռոբոտային աստղադիտակներ

Տնտեսական անձնակազմ

*Տնտեսական մասի ղեկավար՝ Միշա
Ալեքսանյան*

Պահակապետ՝ Արսեն Ալեքսանյան

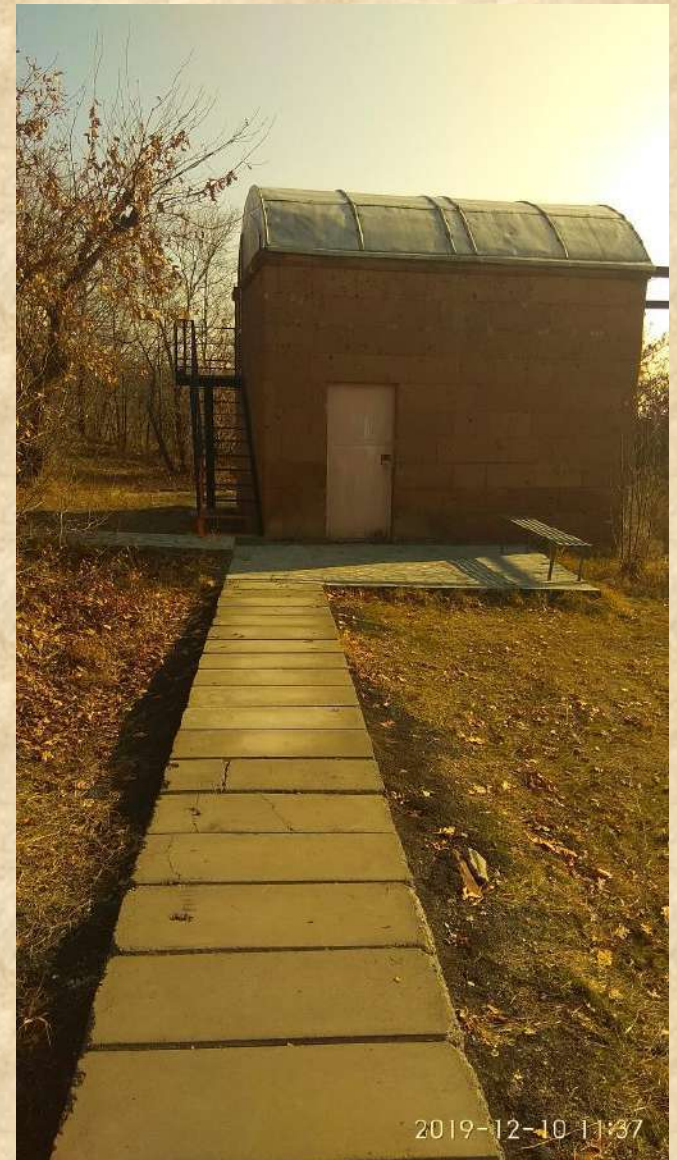
- Վարորդներ
- Բանվորներ, այգեպաններ
- Պահակներ
- Հավաքարարներ

ԲԱ տարածքը և շինությունները

ԲԱ տրանսպորտային միջոցները

Անվտանգությունը, պահակային
ծառայությունը

Վերանորոգման և շինարարական
աշխատանքներ

2019-12-10 11:37

Տնտեսական աշխատանքներ 2019

Գլխավոր շենքում և հին լաբորատոր շենքում աշխատասենյակների վերանորոգում

Այլումինապատման արհեստանոցի տանիքի վերանորոգում

Հյուրանոցի սենյակների սանհանգույցների վերանորոգում

Հյուրանոցի առջևի հարթակի վերանորոգում

Փոքր աստղադիտակի տաղավարի վերանորոգում

Mercedes-Benz Sprinter ծառայողական միկրոավտոբուսի ձեռքբերում

Կազմակերպական / հանրային

ՄԱՄ տարածաշրջանային աստղագիտական կենտրոնի
գործառույթները: Սուսաննա Հակոբյան, Սոնա Ֆարմանյան,
Գոռ Միքայելյան

Հայկական աստղագիտական ընկերության գործառույթները
ԲԱ դրամաշնորհային ծրագրերի և համագործակցությունների
գրասենյակ: Գոռ Միքայելյան (H2020 Տիեզերքի ոլորտի
համակարգող), Սոնա Ֆարմանյան (կրթական և հանրային
ծրագրերի համակարգող), Դիանա Արզումանյան

ԲԱ մամուլի քարտուղար: Մելինե Ասրյան

Հանրային կապերի գրասենյակ

Իրադարձությունների և միջոցառումների կազմակերպիչ
Այցելությունների կենտրոն և ծառայություն

ԲԱ թանգարան / Հայ աստղագիտության պատմության թանգարան

ԲԱ համացանցային կայքէջը. Գոռ Միքայելյան

ԲԱ ֆեյսբուքյան էջը. Լիլիթ Դարբինյան

Մամուլի ծառայություն

ԲԱ մամուլի հաղորդագրություններ՝ 98+10

ԲԱ ֆեյսբուքյան էջը

Ասուլիսներ, հոդվածներ, հաղորդումներ, հարցազրույցներ

Գիտահանրամատչելի ամսագրեր ևն՝ «Գիտության աշխարհում»,
«Գիտություն», «Պատանի գիտունիկ», «Աստղագիտակ»

Գիտական լրագրության սեմինարներ

ԲԱ վերաբերյալ ֆիլմեր

Արտասահմանյան լրատվամիջոցները ԲԱ մասին

ԱՄՆ – SoCal ռադիո

Ֆրանսիա – AYP-FM, UVSQ LATMOS

Ռուսաստան – Павел Котляр, Армянский музей в Москве, Univer

Ռումինիա -

Լատվիա -

Իրան – ֆիլմ

ԲԱ հանրայնացում

Հանրային դասախոսություններ

TEDx-ASUE

Российский центр науки и культуры в Ереване

ՀՀ ԳԱԱ ինստիտուտների անձնակազմերի այցերը
(միացյալ արհկոմ)՝ 170 գիտաշխատակից

ՀԱԸ դպրոցական դասախոսություններ՝ ՀՀ մարզերի 20
դպրոց

ԲՈՒՀ-եր, այլ կազմակերպություններ

Այցելություններ

Դպրոցականներ 11927, ՀՀ այլ քաղաքացիներ՝ 9435,
արտասահմանցի հյուրեր 1477, ընդամենը՝ 22839

2.6մ աստղադիտակ, ՎՀ տուն-թանգարան, գիշերային
դիտումներ, աստղացուցարան, դասախոսություններ,
1մ Շմիդտի աստղադիտակ, ՎՀ աշխատասենյակ ևն

ՀՀ ԳԱԱ Վ.Համբարձումյանի անվ. Բյուրականի աստղադիտարանի ֆինանսավորման աղբյուրները 2015-2019թթ						
	Անվանում	2015	2016	2017	2018	2019
1	ԲՅՈՒՋԵ	258580.9	265156.0	274700.5	243053.0	241772.7
1.1	Բազային ֆինանսավորում	225038.0	227821.3	227821.3	212830.7	214570.9
1.2	Թեմատիկ ֆինանսավորում	12167.5	21821.0	26875.4	8683.9	4800.0
1.2	Պետական ֆինանսավորմամբ միջազգային ծրագրեր (ԳՊԿ)	2740.5		2090.6	3136.0	0.0
1.4	Երիտասարդ գիտաշխատողների աջակցության ծրագիր	0.0		750.0	750.0	600.0
1.5	Գիտական ստիճանի հավելավճարներ	9100.0	10637.0	8462.8	9450.0	7025.0
1.6	Արդյունավետ գիտաշխատողների ծրագիր	7425.0	2355.0	3240.0	3889.2	2778.0
1.7	Ասպիրանտների կրթաթոշակ	900.0	900.0	737.5	437.5	137.5
1.8	Ասպիրանտների դեկավարման վճարներ	501.0	521.7	427.5	254.7	80.6
1.9	Նվիրաբերություն ԳԱԱ	0.0	0.0	1862.8	0.0	8815.2
1.1	Գործուղում. ԳԱԱ	393.1		1397.6	2271.0	1537.5
1.11	Գիտական միջոցառումներ (ԳՊԿ)	315.8	1100.0	1035.0	1350.0	1428.0
2	ԱՐՏԱԲՅՈՒՋԵ	32454.6	36707.0	92988.7	84190.8	56589.8
2.1	Ծառայությունների մատուցման պայմանագրեր / Ռուսաստան	0.0	29716.0	75563.1	59010.9	29555.6
2.2	Ծառայությունների մատուցում / այլ կազմակերպություններ	22972.1	165.0	5953.3	2328.4	164.0
2.3	Ծառայությունների մատուցում / ՄՏՍ-Ղ.Տեղեկում և Ինկրիպտ	0.0	680.0	480.0	2168.4	2600.0
2.4	Էքսկուրսիա	714.5	1769.8	4851.4	11285.5	17758.0
2.5	Վարձակալություն	3127.3	2649.0	4285.0	2858.0	2268.5
2.6	Բնակ. Սպասարկում	256.0	192.0	192.0	584.5	660.0
2.7	Էլեկտրաէներգիայի փոխհատուցում	1100.6	916.9	1653.9	2020.3	1870.4
2.8	Նվիրաբերություն (ղրամաշնորհ միջ. և օտար. կազմ)	3279.8	476.1	0.0	3454.8	1556.6
2.9	Այլ եկամուտներ	1004.3	142.2	10.0	480.0	156.7
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	291035.5	301863.0	367689.2	327243.8	298362.5

Ծախսեր ՀՀ ԳԱԱ Վ. Համբարձումյանի անվ. Բյուրականի աստղադիտարանի 2016-2018թթ-ի 11 ամիսների և առ 16.12.2019թ-ի					
		2016	2017	2018	2019
1	Աշխատավարձ	193403.0	209816.8	202218.1	195443.8
	Այդ թվում՝				
	Բազային ֆինանսավորմամբ	122755.3	138327.5	138577.7	139962.4
	Քաղ. իր. պայմանագրով	22836.0	19580.0	24759.0	12790.0
2	Էլեկտրաէներգիա	13312.6	17489.0	12063.0	12607.7
3	Գազ	2200.2	3800.0	2407.4	4198.6
4	ԱԱՀ և այլ հարկեր	5320.3	720	4422.9	8326.4
5	Տրանսպորտ	6200.0	6186.7	8912.6	7547.7
6	Ավտոմեքենայի ձեռքբերում	0.0	6221.5	2312.9	13665.7
7	Տնտեսական գույք և ապրանքներ	6472.0	11330.0	9097.5	4076.6
8	Շինանյութ և շին. Ապրանքներ	21956.0	45986.7	15350.5	15136.4
9	Համակարգչային տեխնիկա	2106.0	3700.0	3986.4	5036.2
10	Ներկայացուցչ. և միջոցառման կազմակերպում	4456.3	3650.6	4527.6	4391.1
11	Սարքավորում	13427.0	0	3560.6	3207.5
13	Գործուղում	7200.0	5862.7	11121.8	10335.0
	Այդ թվում՝ փոխհատուցում				
	ԳԱԱ-ի կողմից		1397.6	2271.9	2273.2
	Հրավիրող կողմից		669.3	1873.0	315.2
14	Ընթացիկ ծախսեր	14810.7	17600.0	9862.4	8755.5
	Ընդամենը	290864 10	332364 00	289843 70	292728 20

Գիտական գործունեությանը նպաստող ծախսեր

1. Աշխատավարձ (2018թ. ավելացում); ԳԿ այլ
2. Լրացուցիչ գիտական, գիտատեխնիկական, գիտակազմակերպական, կիրառական աշխատանք՝ 2.6մ աստղադիտակի պատասխանատու դիտողներ, ԲԱ դիտողական արխիվի թվայնացման նախագիծ, Ռոսկոսմոսի տիեզերական մնացորդային բեկորների մշտադիտումներ, ՄԱՄ տարածաշրջանային աստղագիտական կենտրոն ևն
3. Պարգևատրումներ՝ 13-րդ աշխատավարձ, լրացուցիչ
4. Գիտական գործուղումների աջակցություն
5. Գիտական սարքավորումների ձեռքբերում և արդիականացում
6. Համակարգչային տեխնիկա
7. «Աստղաֆիզիկա» և «ԲԱ հաղորդումներ» ամսագրերի հոդվածների խրախուսում՝ 80000, 40000 և 20000 ՀՀԴ
8. «ԲԱ հաղորդումներ» («Աստղաֆիզիկա») ամսագրի հոդվածների գրախոսությունների վճար 5000 ՀՀԴ (ԲԱ)
9. Աշխատասենյակների վերանորոգում

Խնդիրներ

- **ԲԱ և աստղադիտակների ռազմավարությունը**
- **Մասնակցությունը միջազգային խոշոր ծրագրերին**
- **Ժամանակակից դիտողական սարքավորման պակասը**
- **Աստղադիտակների ռազմավարությունը, 2.6մ աստղադիտակի անարդյունավետ աշխատանքը**
- **Երիտ. մասնագետների պակասը, կադրերի ներհոսքը**
- **Որակյալ ինժեներների պակասը**
- **Ժամանակակից գիտական միջավայրի ստեղծումը**
- **Գիտության թերի ֆինանսավորումը**
- **Միջնյուղային գիտությունների թերի զարգացումը**
- **ԲԱ շինությունների վերանորոգման կարիքը**
- **Աստղագիտ. կրթության հարցերը, (հայերեն) համացանցային էջեր**
- **Բարեփոխումների դանդաղ ընթացքը**

2019թ. կարևորագույն հարցերը

- ԲԱ մասնագիտական խորհրդի վերականգնումը
- Համբարձումյանական նախագծերի դրամաշնորհների տրամադրումը
- Նոր համագործակցություններն ու պայմանագրերը
- 2.6մ աստղադիտակի միջազգային ծրագրերը
- Լենինգրադի կայանի 3 աստղադիտակների փոխանցումը ԲԱ հաշվեկշռին
- ԲԱ կադաստրի վկայականները
- Գիտաժողովներ և երիտասարդական դպրոցներ
- Այլ միջոցառումներ
- Նախագծեր և դրամաշնորհներ (նաև նոր հայտերը)
- IAU երիտասարդ անդամները
- EAS անդամության նոր ձևը
- Տիեզերական հետազոտությունների կենտրոնի ստեղծումը
- ԲԱ վարկանիշը

Գիտական գործունեության ամփոփ արդյունքներ

Դիտողական գիշերներ	96
Գրախոսվող հոդվածներ	40
Հոդվածներ գիտաժողովների նյութերում	11
Գրքեր և ժողովածուների խմբագրում	6
Ընդամենը հրապարակումներ	64
Գիտաժողովներ և այլ միջոցառումներ	22
Մասնակցություն գիտաժողովներին և դպրոցներին	40
Զեկուցումներ	65
Սեմինարներ	28
Գիտաինժեներական անձնակազմի ժողովներ	5
ԳԽ նիստեր	11
Տնօրինության նիստեր	22
Աշխատանքային խորհրդակցություններ	30
Գործուղումներ	47
Գիտնականների այցելություններ	71
Նախագծեր և դրամաշնորհներ	14

ԲԱ-75 նախապատրաստումը

- **ԲԱ-75 գիրք**
 - պատմությունը, ԲԱ աստղագետները
 - ԲԱ աստղադիտակները
 - գիտական նվաճումները՝ ըստ բաժինների
 - գիտաժողովներն ու ամառային դպրոցները
 - մատենագրություն, լուսանկարներ և այլն
- **ԲԱ-75 կինոնկար**
- **ԲԱ-75 ցուցահանդես (BAO-75 Expo)**
- **ՄԱՄ գիտաժողով**
- **ԲԱ (Հայ աստղագիտության պատմության) թանգարան**
- **Անվանակոչություններ**
- **Պարգևներ**
- **Վերանորոգման և բարեկարգման աշխատանքներ**
- **Հանրային գործունեություն**

ԲԱ որպես ազգային արժեք

ՀՀ ամենաարդյունավետ գիտական ինստիտուտներից մեկը

Գիտակազմակերպական ակտիվությունը

Կրթական գործունեությունը

Հանրային գործունեություն

ԲԱ կարգավիճակները

- ՀՀ ազգային արժեք
- Տարածաշրջային կենտրոն
- ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի արժեք
- Եզակի ճարտարապետական համալիր
- Դենդրոպարկ
- Աստղագիտական տուրիզմի կենտրոն

A photograph of a tree-lined path in autumn. The path is covered in a thick layer of yellow fallen leaves. The trees on either side have yellowing foliage, and the ground is also covered in yellow leaves. The scene is captured from a low angle, looking down the path.

Շնորհակալություն